

Taková obyčejná samozřejmá věc. Alespoň pro nás, kteří jsme se narodili v té vyspělejší části světa. Ne však již pro ty, kdo to štěstí neměli a na svět přišli třeba v Arandu. Anebo v některé z mnoha stovek dalších himálájských vesnic. Když díky našim antibiotikům v roce 2007 v Arandu po mnoha letech poprvé nezemřelo v zimě žádné dítě na zápal plic, pochopili jsme, že je budeme muset zajišťovat každý rok. Zatím se to již dvacátým rokem daří. Když jsme ale s Viťou Dokoupilem v roce 2010 navštívili Arandu i v zimě, názorně jsme pochopili i to, proč se jich tam tolik spotřebuje. Děti běhaly v 20stupňovém mrazu jen v gumových galoších vycpaných slámou. Nikdo je totiž v podzemní chýši tři měsíce neudrží, to by nebyly děti.

Někdy po tehdejších návratu z Baltistánu jsem byla pozvaná do brněnského rozhlasu a někteří posluchači pořadu Apetýt se v jeho průběhu ptali, jak by mohli českému projektu pomoci. Zavolala i jistá paní Marta Mezerová a zeptala se, jestli bychom nechtěli vlněné ponožky pro ty chudáčky v Arandu, co mají v zimě bosé nožky. Byl to skvělý nápad a nám došlo, že dítě s vlněnými ponožkami na nohou se v zimě nachladí s menší pravděpodobností než to, které je nemá. A tak nedostane zápal plic, a tudíž nebudeme potřebovat tolik antibiotik. Všechny geniální nápady jsou v podstatě jednoduché a platilo to i pro nabídku paní Mezerové. Tak začala naše spolupráce. Paní Marta, a nejen ona, ale i další posluchačky, které tenkrát ten pořad poslouchaly, nám začaly plést ponožky. Odvezli jsme jich do Pákistánského Himáláje v průběhu dalších let hromady, byly jich určitě stovky párů. Ponožky všech myslitelných velikostí, od těch batolecích až po pubertácké, a také množství čepic, papuček a rukavic. Pestrobarevných podle toho, jak další dárně posílaly pletačkám vlnu. Postupně se nám statisticky potvrzovala nová rovnice: jeden pár vlněných ponožek se vyrovná jednomu balení antibiotik.

Paní Marta Mezerová dnes žije v pečovatelském domě v Nezamyslicích, protože svůj dům prodala a peníze rozdělila dětem. Vysvětlila mi, že se tak rozhodla poté co zjistila, že již nebude úplně stačit na svoji velkou zahradu. Nohy ji s postupujícími léty zrazovaly víc a víc, a v současnosti chodí jen s velkými obtížemi a ven může jen na invalidním vozíku, čeho se jí ale moc nedostává, protože v pečovatelském domě není výtah. Tvrdí ale, že se má dobře a že je šťastná. Má skvělé děti a plno vnoučat, z kterých se dokonce jeden vnuk stal profesionálním vojákem a sloužil na různých misích včetně Afghánistánu. Na něj je Marta obzvláště pyšná. Na svoji samotu nežehrá, poslouchá rozhlas a televizi, čte knihy a luští křížovky a dál neúnavně plete ponožky. I po nocích, když nemůže usnout. Každý rok nám jich naplete velký pytel a tvrdí, že bude plést tak dlouho, jak bude mít vlnu a bude na to vidět. Je svého druhu rekordmankou, snad by mohla zažádat i o zapsání do Guinnessovy knihy rekordů, což jí ale nikdy nenapadlo. Škoda, že nemůže být u toho, když se v Arandu ty ponožky, rukavice a čepice, převážně z její dílny, rozdávají. To by se asi divila, jak se tamější raubíři umí o ně nemilosrdně poprat a jakou z nich mají radost. Jak se o ně přetahují a křičí: „Kalce, kalce...“ To je totiž baltijské slovo pro ponožky. Je ale nutno připomenout, že ponožky nám v hojně míře pletla téměř do svých sta let i paní Věra Šormová z Prahy, neobyčejná osobnost obrovského formátu, která ten proces rozdávání v Arandu dnes již pozoruje ze svého nebeského obláčku. Pletla je také pro „Člověka v tísní“, kde jí neřekli jinak než „pletací babička“.

Rozdávání vlněných ponožek je jednou z mnoha forem pomoci, kterou se nám daří doplňovat tu hlavní, spočívající v zajištění trvalého provozu Czech Hospital, české nemocnice v Arandu, v extrémních životních podmínkách Pakistánského Karákóramu. V příštím roce to bude dvacet let, co jsme ji odevzdali obyvatelům Arandu, ale nejen jim. Za svou ji totiž považuje celé údolí. Za tu dlouhou dobu zemřely v zimě v Arandu na zápal plic jen dvě děti, i když jich tam onemocní stále ještě mnoho. Kdyby ale nebylo ponožek od našich milých pletařek, bylo by nemocných a asi i zemřelých dětí určitě mnohem více. Tak jak je tomu bohužel v mnoha jiných horských vesnicích.

Zdá se, že tradice vlněných ponožek pro Arandu jen tak neskončí, na scéně se totiž objevují i pletařky z mladších generací. Mezi nimi i paní Bc. Štěpánka Štástková, bývalá hlavní sestra příbramské nemocnice a spoluzakladatelka dobrovolnického centra v Příbrami. Také si nepotrpí na velká gesta, o to jsou větší její počiny v mnoha ohledech lidského soužití.

Moc Vám všem, naše milé pletařky všech generací, známé či anonymní, za Váš soucit, práci i za každou jednotlivou vlněnou ponožku, čepici či rukavici a za Vaše neutuchající nadšení, vytrvalost a dobré srdce ze srdce děkujeme.